

Mladá veda

Young Science

Špeciálne vydanie

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 4, ročník 13., špeciálne číslo vydané v novembri 2025

ISSN 1339-3189, EV 167/23/EPP

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Deti v Záhrade umenia. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

prof. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

PhDr. Veronika Kmetóny Gazdová, PhD. (Inštitút edukológie a sociálnej práce, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

Mgr. Monika Šavelová, PhD. (Katedra translitológie, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra verejnej ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

doc. Mgr. Michal Garaj, PhD. (Katedra politických vied, Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava)

REDAKCIA

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)

Mgr. Martin Hajduk, PhD. (Banícke múzeum, Rožňava)

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)

RNDr. Richard Nikischer, Ph.D. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSS UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

© Mladá veda / Young Science. Akékoľvek šírenie a rozmnožovanie textu, fotografií, údajov a iných informácií je možné len s písomným povolením redakcie.

TYPOLÓGIA ODBORNÝCH INTERVENCIÍ V KONTEXTE PODPORY DIEŤAŤA S DYSPRAXIOU

TYOLOGY OF PROFESSIONAL INTERVENTIONS IN THE CONTEXT
OF SUPPORTING A CHILD WITH DYSPRAXIA

Miriam Vinceková¹

Autorka pôsobí ako externá doktorandka na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity. Vo svojej profesionálnej praxi sa venuje podpore žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V súčasnosti pracuje aj ako školská špeciálna pedagogička v rámci inkluzívneho tímu na základnej škole.

The author is an external doctoral student at the Faculty of Education of the Catholic University. Her professional focus is on supporting students with special educational needs. She is currently working as a school special educator within an inclusive team at an elementary school.

Abstract

Developmental Coordination Disorder (DCD), also known as dyspraxia, is a condition that affects planning and coordinating movements. It impacts motor skills, perception, and thinking, which affect everyday life, learning, and social interactions among children. Children with dyspraxia are often intelligent, but their difficulties are frequently misunderstood as clumsiness or laziness, which can affect their inclusion and lowers their self-confidence. Early diagnosis and support from teachers, parents, and professionals (occupational therapy, physiotherapy, speech therapy) can help children improve their motor, communication, and organizational skills. Digital technologies and assistive tools can also support learning and everyday activities. In Slovakia, dyspraxia is still unknown and it is often confused with other disorders. This is the reason why it is important to make collaboration between schools, families, and specialist centers essential to support disabled children.

Key words: dyspraxia, motor skills, interventions, inclusion, occupational therapy, physiotherapy, speech therapy

Abstrakt

Vývinová koordinačná porucha (VKP), známa aj ako dyspraxia, je porucha, ktorá sťažuje

---

¹ Adresa pracoviska: Mgr. Miriam Vinceková, Základná škola s materskou školou, Dostojevského ulica 2616/25, 058 01 Poprad

E-mail: miriam.vincekova205@edu.ku.sk

plánovanie a koordináciu pohybov. Postihuje motoriku, vnímanie aj myslenie, čo ovplyvňuje každodenný život, učenie aj sociálne vzťahy detí. Deti s dyspraxiou bývajú inteligentné, no ich ťažkosti sú často nesprávne chápané ako nešikovnosť alebo lenivosť, čo zhoršuje ich začlenenie a znižuje sebavedomie. Včasná diagnostika a podpora zo strany učiteľov, rodičov a odborníkov (ergoterapia, fyzioterapia, logopédia) môže dieťaťu pomôcť zlepšiť pohybové, komunikačné a organizačné schopnosti. Digitálne technológie a asistenčné pomôcky tiež môžu podporiť učenie a každodenné aktivity. Na Slovensku je dyspraxia stále málo známa a často sa zamieňa s inými poruchami, preto je dôležitá spolupráca školy, rodiny a odborných centier pri podpore detí s touto poruchou.

Kľúčové slová: dyspraxia, intervencie, inklúzia, ergoterapia, fyzioterapia, logopédia

Úvod do problematiky

Vývinová koordinačná porucha (VKP), označovaná ako dyspraxia, je neurologická vývinová porucha, ktorá ovplyvňuje schopnosť plánovať a koordinovať pohyby (Avare, 2025). Podľa Kołodziejskej (2021) vývinová dyspraxia zahŕňa narušenie integračných procesov medzi centrami nervového systému. Dyspraxia, známa aj ako motorická nemotornosť alebo nešikovnosť, je porucha, ktorá významne ovplyvňuje plánovanie a vykonávanie účelných pohybov. Aj keď sa môže zdať jednoduchá, v skutočnosti predstavuje značné výzvy a sťažuje každodenné fungovanie. Neharmonický motorický vývoj, problémy s koordináciou ruka-oko, rovnováha a únava sú len niektoré z výziev, s ktorými deti s dyspraxiou čelia denne. Zároveň sú deti s touto poruchou často vysoko inteligentné a nemajú problém so vstrebávaním informácií. Ich mozgu však trvá veľmi dlho, kým nové informácie spracuje (Bernaš, 2023). Macintyre (2001) taktiež tvrdí, že deti s dyspraxiou sú priemerné alebo nadpriemerné a netrpia oneskoreným vývinom. Stotožňujeme sa s názorom Kirbyovej (2002), ktorá tvrdí, že deti s dyspraxiou vyzerajú rovnako ako ostatné deti, len majú skryté znevýhodnenie a často im nie je poskytnuté rovnaké porozumenie ako pri iných zdravotných znevýhodneniach. Podľa Smikovej (2013) „*deti s takou to poruchou vyzerajú rovnako ako ich kamaráti, doma aj v škole však môžu mať závažne problémy. Často sa stavajú terčom posmechu spolužiakov a môžu stať na okraji kolektívu.*“ Dyspraxia nie je len motorická porucha, ale komplexná *multisystémová porucha*, ktorá zasahuje motorické, perцепčné aj kognitívne funkcie. Prejavuje sa ťažkosťami pri plánovaní, koordinácii a vykonávaní pohybov, čo má dopad na učenie, sebavedomie, ale aj sociálne vzťahy (Magnanini, Pannone, 2024). Harrowel (2018) tvrdí, že dyspraxia sa vyznačuje výraznými ťažkosťami pri nadobúdaní aj vykonávaní rôznych činností jemnej aj hrubej motoriky. Ovplyvňuje každodenné zručnosti a účasť v rôznych situáciách. Je spojená so zníženými vzdelávacími výsledkami. Deti s dyspraxiou môžu mať rôzne motorické, perцепčné a kognitívne ťažkosti. Patrí medzi ne zlá rovnováha a koordinácia, problémy so zrakom a vnímaním, ťažkosti s krátkodobou pamäťou, držaním tela a rečou, ako aj abnormálny svalový tonus – hypertonia alebo hypotónia (Caçola, 2016). Môžeme teda konštatovať, že ide o poruchu alebo o neschopnosť organizácie pohybu, ktorá vedie k súvisiacim problémom s jazykom, vnímaním, myslením, organizáciou, pamäťou a sústredením. Okrem akademických problémov môže dyspraxia viesť k nízkemu sebavedomiu a frustráciám. Podľa Payne (2015) nedostatočná informovanosť o dyspraxii

znamená, že ťažkosti detí sa často považujú za vývinovú nezrelosť, čo vedie k oneskoreniu prístupu k včasnej intervencii a podpore, ktoré dieťa potrebuje. Podľa Zelinkovej (2019) sa dyspraxiu sa často objavuje spolu s ďalšími ťažkosťami. 40-50% detí s dyspraxiou trpí súčasne niektorou z porúch učenia, ADHD, poruchami autistického spektra. Čím viac komplikácií je s dyspraxiou spojených, tým väčšie je riziko pretrvávania ťažkostí do dospelosti. Dyspraxia nie je neurologické postihnutie v zmysle detskej mozgovej obrny či svalovej dystrofie, ani oneskorený pohybový vývoj ako jeden z príznakov mentálnej retardácie.

Diagnostika a identifikácia

Podľa Nicoloff (2023) včasná identifikácia a diagnostika dyspraxie u detí môže byť prospešná z niekoľkých dôvodov. Po prvé, môže pomôcť rodičom a pedagógom pochopiť ťažkosti dieťaťa a poskytnúť vhodnú podporu a intervencie na zlepšenie jeho motorických zručností a celkového fungovania. Po druhé, včasná intervencia môže pomôcť predchádzať negatívnemu vplyvu dyspraxie na sebavedomie a duševné zdravie dieťaťa. Po tretie, včasná diagnostika môže deťom pomôcť získať prispôbenie a podporu v akademickom prostredí, čo im umožní dosiahnuť ich plný potenciál. Nakoniec, včasná identifikácia môže zabrániť nesprávnej diagnóze dieťaťa. Podľa viacerých autorov (Missiuna, Gaines, & Soucie, 2006) mnoho detí nie je diagnostikovaných pre nedostatok povedomia alebo zostávajú nerozpoznané. Podľa mnohých autorov (Kováčová & Hladush, 2024, Kirby 2000, 2002, Smiková, 2013, Zelinková, 2009, 2017) môžeme identifikáciu dyspraxie zhrnúť nasledovne: Dieťa/žiak má problémy s pozornosťou a koncentráciou, písaním a požívaním rúk, pohybovou koordináciou, pamäťou, so sociálnymi zručnosťami, sebaobsluhou, lateralitou, emóciami, postupnosťou, s chápaním času a vzdialenosti, s organizáciou a s rečou.

Inklúzia a dyspraxia v základných školách

Dieťa môže mať na základnej škole rovnaké problémy ako malo, keď bolo menšie. V tomto veku sa rozdiel medzi zručnosťami dieťaťa a zručnosťami jeho rovesníkov môžu ďalej prehlbovať (Kirby, 2000). Inkluzívne vzdelávanie detí s dyspraxiou podporuje nielen akademické výsledky, ale aj sebavedomie, sociálne zručnosti a schopnosť samostatne riešiť problémy. Zároveň prispieva k lepšej integrácii do spoločnosti a minimalizuje riziko stigmatizácie či sociálneho vylúčenia. Vytvorením inkluzívneho vzdelávacieho prostredia, ktoré rieši ich špecifické potreby, môžu pedagógovia posilniť deti s dyspraxiou, aby uspeli akademicky a spoločensky (Woffindin, 2025). Žiak s dyspraxiou potrebuje v škole individuálnu starostlivosť učiteľa i pomoc spolužiakov. Učiteľ nie je fyzioterapeut a nie je možné od neho požadovať špeciálne cvičenia s dieťaťom. Napriek tomu je v jeho právomoci rad ústretových krokov realizovať. Rozhodnutie vypracovať podporný plán nie je podmienené diagnostikou na odbornom pracovisku. Jeho cieľom je umožniť žiakovi systematické rozvíjanie tých oblastí, ktoré sú dyspraxiou postihnuté a tolerovať špecifické ťažkosti (Zelinková, 2019).

Typy odborných intervencií

Podľa Kováčovej (2024) „*dieťa s dyspraxiou nepotrebuje významné zmeny v procese vzdelávania, skôr podporu a odporúčania, aby ak miera dyspraxie je zvládnutá, mohlo ďalej fungovať a využívať kompenzačné mechanizmy, ktoré boli súčasťou podpornej intervencie.*“ Plán intervencií v kombinácii s dodatočnou pomocou v škole môže pomôcť dieťaťu zvládnuť mnohé fyzické ťažkosti, zlepšiť vnímanie a myslenie. Yu, Burnett, Sit (2018) tvrdia, že intervencie zamerané na motorické zručnosti sú účinné pri zlepšovaní motorických kompetencií a výkonnosti v kognitívnych, emocionálnych a iných psychologických aspektoch u detí s dyspraxiou v krátkodobom horizonte. Tieto účinky sú výraznejšie pri intervenciách s použitím veľkej tréningovej dávky a tréningového plánu s vysokou frekvenciou. Včasná intervencia je nevyhnutná na zabezpečenie toho, aby si deti s dyspraxiou rozvinuli základné pohybové a organizačné zručnosti, ktoré potrebujú na vykonávanie každodenných činností vrátane tých, ktoré sú potrebné pre úspešné školské výsledky (Payne, 2015). Podľa Kirby, Sugden (2007) výskumy vo všeobecnosti o priebehu dyspraxie u detí ukazujú, že bez intervencie väčšina detí sa z tejto poruchy „nevyrastie“. Výskumy týkajúce sa intervencií dyspraxie nie sú ani zďaleka také komplexné ako v prípade iných vývinových porúch, ako sú dyslexia, ADHD či poruchy autistického spektra. Úspešná intervencia dyspraxie často zahŕňa tímový prístup, ktorý zahŕňa rodičov, učiteľov a terapeutov. Spoločnou prácou môžu vytvoriť podporné prostredie prispôsobené potrebám každého dieťaťa a pomôcť mu prosperovať vo všetkých aspektoch života. Ergoterapia, logopédia, fyzioterapia a ďalšie intervencie zohrávajú pri podpore detí s dyspraxiou odlišnú úlohu, no často spolupracujú a vytvárajú holistický prístup (ADVANCED, 2025). Bez ohľadu na intervenčný prístup je cieľom umožniť deťom zvládnuť a vykonávať zmysluplné, funkčné činnosti, ktoré tvoria ich každodennú rutinu doma, v škole a pri hre teraz aj v budúcnosti (Payne, 2015). Podľa Castellucci, Singla, (2024) individualizované ciele a terapeutické plány musia byť stanovené v spolupráci s rodinou. Prístupy zamerané na úlohy sú najúčinnějšími intervenciami, pretože zohľadňujú individuálne variácie. Nedostatok motivácie a podporu zo strany členov rodiny, učiteľov a koučov však môže vážne ovplyvniť účinnosť intervencie.

Ergoterapia – Podľa Missiuna, Gaines, a Soucie, (2006) sa ergoterapeuti venujú deťom pri ťažkostiach so starostlivosťou o seba (obliekanie, úprava zovňajška), pri organizačných problémoch, problémoch s rukopisom a písomnou produktivitou, pri plánovaní voľnočasových a herných aktivitách. Ergoterapeuti pracujú s jednotlivcami s dyspraxiou na rozvoji a zlepšení ich jemnej motoriky, sensorického spracovania a vizuálneho vnímania. Používajú rôzne cvičenia a aktivity, aby pomohli jednotlivcom s dyspraxiou zlepšiť ich schopnosť vykonávať každodenné úlohy. Ergoterapia môže tiež pomôcť jednotlivcom s dyspraxiou naučiť sa stratégie zvládania ich príznakov a zvýšiť ich nezávislosť (Nicoloff 2023). Využíva rôzne stratégie prispôsobené potrebám každého dieťaťa. Intervencie často zahŕňajú úlohy zamerané na zlepšenie koordinácie a sensorickej integrácie. Terapeuti môžu napríklad zahrnúť techniky sensorického spracovania, ktoré pomáhajú deťom lepšie interpretovať a reagovať na sensorické informácie (ADVANCED, 2025). Podľa Kováčovej (2025) ergoterapeutická podpora v našich podmienkach v prostredí školy nie je preskúmaná tak, aby bolo možné tvrdiť, či je využívaná málo alebo veľa. Ergoterapia je zvyčajne poskytovaná v poradenských centrách a neštátnych odborných ambulanciách/centrách v rámci

pomáhajúcich profesií. V ergoterapii terapeut hodnotí výkonnosť dieťaťa v činnostiach každodenného života, analyzuje, ako ovplyvňuje výkonnosť v práci, a hodnotí, ako prostredie dieťaťa ovplyvňuje ich schopnosti. Na základe tohto hodnotenia terapeut potom vyberie vhodné zásahy pre dieťa. V prípade detí s dyslexiou primárne zameriava na zlepšenie jemných motorických zručností, vnímania, schopností a výkonných funkcií (Gao, J, Song. W., et al., 2024).

Fyzioterapia – Fyzioterapeuti sa venujú motorickým poruchám, vrátane problémov s rovnováhou, silou alebo vytrvalosťou, oneskoreniu vo vývoji hrubej motoriky (Missiuna, Gaines, Soucie, 2006). Fyzioterapia je jedným z najbežnejších terapeutických prístupov k liečbe dyspraxie. Zahŕňa spoluprácu s vyškoleným fyzioterapeutom, ktorý používa cvičenia a aktivity na pomoc jednotlivcom pri rozvíjaní lepšej kontroly nad ich pohybmi. Fyzioterapia môže zahŕňať celý rad techník, ako je tréning rovnováhy, silové cvičenia a koordinačné cvičenia (Nicoloff 2023). Fyzioterapia sa zameriava na hrubú motoriku, svalovú silu, rovnováhu a koordináciu pohybov. Fyzioterapeuti pomáhajú deťom zvládať výzvy, ako je skákanie, rovnováha, beh alebo prekonávanie prekážkových dráh, ktoré sú bežné pri dyspraxii. Intervencie môžu zahŕňať aktivity ako skákanie hry, cvičenia na rovnováhu a aktivity motorického plánovania na posilnenie držania tela a pohybu (ADVANCED, 2025).

Logopedická a jazyková terapia – Logopédi sa venujú patológii jazyka, konkrétne receptívnej a expresívnej stránke, problémom s artikuláciou (Missiuna, Gaines, & Soucie, 2006). Logopédi pracujú s jednotlivcami s dyspraxiou na zlepšení ich rečových a jazykových zručností. Používajú rôzne techniky, ako sú orálne-motorické cvičenia, artikulčné cvičenia a jazykové terapie, aby pomohli ľuďom s dyspraxiou efektívnejšie komunikovať. Logopedická intervencia môže tiež pomôcť ľuďom s dyspraxiou zlepšiť ich sociálne zručnosti a vybudovať si sebavedomie v sociálnych situáciách (Nicoloff 2023). Logopédia sa zameriava na zlepšenie komunikačných schopností. Deti s dyspraxiou často trpia oneskorením reči, problémami s artikuláciou alebo jazykovými ťažkosťami. Logopédi používajú techniky, ako sú cvičenia foném, stratégie rozvoja jazyka a vizuálne pomôcky na zlepšenie hovorenia, počúvania a sociálnej komunikácie.

Asistenčné technológie môžu byť tiež cenným nástrojom pre ľudí s dyspraxiou. Môže to zahŕňať čokoľvek od jednoduchých nástrojov, ako sú držiaky ceruziek a špecializované nožnice, až po zložitejšie zariadenia, ako je softvér na rozpoznávanie reči a adaptívne klávesnice. Asistenčné technológie môžu pomôcť ľuďom s dyspraxiou kompenzovať ich ťažkosti s jemnou motorikou, koordináciou oko-ruka a ďalšími aspektmi fyzickej koordinácie. Používaním asistenčných technológií si ľudia s dyspraxiou môžu zlepšiť svoju schopnosť komunikovať, písať a vykonávať iné úlohy samostatne (Nicoloff, 2023). Technológia môže byť pre deti s dyspraxiou prelomová. Nástroje ako softvér na prevod reči na text umožňujú študentom prekonať problémy s písaním, zatiaľ čo programy na písanie môžu rozvíjať základné zručnosti. Organizačné aplikácie a plánovače im tiež môžu pomôcť sledovať úlohy a termíny (Woffindin, 2025).

Digitálne technológie tablety, virtuálna realita a herné konzoly majú potenciál pomáhať deťom s dyspraxiou a sprievodnými poruchami, najmä ak sú použité cielene a odborne. Tabletové aplikácie ako Dexteria alebo HanDex môžu zlepšiť jemnú motoriku a pripravenosť na písanie. Virtuálna realita podporuje motorické plánovanie a predstavivosť.

Wii Fit a Kinect zlepšuje rovnováhu, obratnosť a v niektorých prípadoch aj poznávacie schopnosti. Technológie samé o sebe nestačia, účinnosť závisí od formy, cieľa a vedenia intervencie (Pergantis, 2023). V súčasnosti sa na poskytovanie intervencií používajú komerčne dostupné herné konzoly. Napríklad Microsoft Wii, Nintendo Switch a Xbox Kinect sa používajú na pomoc deťom pri učení nových motorických a kognitívnych zručností. Je dôležité poznamenať, že hoci sa väčšina dostupných konzol a hier javí ako účinná terapeutická intervencia, neboli vytvorené s terapeutickým zámerom, ale skôr na komerčné použitie (Welsby, Hobbs, Hordacre, Ward, Hillier, 2024). V posledných rokoch sa využívanie virtuálnej reality stáva čoraz rozšírenejším pri rehabilitácii detí s DCD vďaka pokroku v technológii. VR ponúka simulovaný zážitok z prostredia v reálnom živote a poskytuje príjemnú a prístupnú platformu pre deti, aby zvýšili svoju dôveru vo svoje vlastné schopnosti. Tento pozitívny cyklus posilnenia pomáha motivovať deti k prekonaniu výziev, ktorým čelia vo svojom každodennom živote (Gao, J, Song. W., et al., 2024).

Multidisciplinárny prístup

Podľa Payny (2015) je partnerská práca medzi terapeutmi, mladými ľuďmi, rodinami a učiteľmi kľúčová pre cieľ, ktorým je dosiahnutie lepších výsledkov pre mladých ľudí so špeciálnymi vzdelávacími potrebami a zdravotným postihnutím vrátane tých s dyspraxiou. Spolupráca pomôže zabezpečiť včasnú identifikáciu potrieb detí, efektívne využívanie zdrojov, zmysluplné a relevantné terapeutické aktivity. Začlenenie terapie do denného režimu dieťaťa tiež poskytuje príležitosti na nadmerné učenie, čo je pre mladých ľudí s dyspraxiou nevyhnutné. Učitelia na základných školách zohrávajú kľúčovú úlohu nielen pri skorom rozpoznaní, ale aj pri poskytovaní programov skorého zásahu, ktoré umožnia deťom s dyspraxiou zažiť úspech vo vývoji koordinácie a pohybových zručností. Podľa Hirani (2024) učitelia môžu pomôcť dieťaťu v škole tým, že ho naučia robiť veci, ktoré mu robia ťažkosť. Môže to zahŕňať rozdelenie náročných pohybov na menšie časti a ich pravidelné precvičovanie. Taktiež môže potrebovať dodatočnú pomoc, aby v škole udržalo krok, napríklad doučovanie alebo viac času na dokončenie úloh. Rodičia a učitelia, ktorí spolupracujú s odborníkmi, môžu pozitívne ovplyvniť motorické zručnosti detí. Sú schopní zmeniť a prispôbiť každodenné prostredie dieťaťa a zmeniť náročné činnosti na jednoduchšie a na zvládutejšie úlohy. Niektoré deti, však budú potrebovať zásah špecializovaných terapeutov, odborných intervencií (Sugden, Chamber, 2003).

Dyspraxia v slovenskom školstve

V slovenskom školstve je táto problematika zatiaľ pomerne málo známa a často sa skrýva pod inými diagnózami (napr. ADHD, dysgrafia, porucha pozornosti). Problémy súvisia s nízkou informovanosťou. Mnohí učitelia o dyspraxii nikdy nepočuli. Je málo ponúkaných školení alebo vzdelávaní v tejto problematike. Žiaci sú nesprávne diagnostikovaní alebo nie sú vôbec diagnostikovaní. Veľa detí/žakov je považovaných za „za nešikovné alebo „lenivé“. V slovenčine je málo praktických príručiek pre učiteľov, ktoré by ich nasmerovali na prácu so žiakom s dyspraxiou. Na Slovensku je málo informácií o stimulačných, intervenčných programoch, ktoré sú zamerané na podporu oslabených funkcií a psychomotorického vývinu. Tieto programy realizujú špeciálni pedagógovia alebo liečební pedagógovia. V rámci

inkluzívneho vzdelávania je deťom/žiakom ponúknutá možnosť vzdelávať prostredníctvom Individuálneho vzdelávacieho plánu, v ktorom sú zahrnuté individuálne intervencie. Tieto intervencie môžu zahŕňať oblasti zamerané na rozvoj pohybovej schopnosti, zmyslového vnímania, komunikačnej schopnosti, kognitívnej schopnosti, sociálno-komunikačných zručností, emocionality a sebaobsluhy. Na realizáciu intervenčných programov ako je ergoterapia, fyzioterapia, logopédia je potrebné odborné vzdelanie. Spolupráca školy a odborných centier zameraných na poruchu vývinovej koordinácie, môžu vytvoriť podporné prostredie pre dieťa/žiaka s dyspraxiou.

Záver

Vývinová koordinačná porucha (dyspraxia) je komplexná porucha, ktorá ovplyvňuje motorické, perцепčné a kognitívne funkcie dieťaťa. Aj keď sú deti s dyspraxiou často inteligentné a schopné učenia, ich každodenné fungovanie môže byť významne zhoršené nedostatkom koordinácie, problémami s pohybmi, rovnováhou, rečou či organizačnými schopnosťami. Včasná diagnostika a multidisciplinárny prístup, zahŕňajúci rodičov, učiteľov a odborníkov, je kľúčový pre podporu dieťaťa a umožnenie jeho úspešného rozvoja. Intervencie ako ergoterapia, fyzioterapia, logopédia, využitie asistenčných a digitálnych technológií, ako aj podpora v školskom prostredí, môžu významne zlepšiť motorické, kognitívne a sociálne zručnosti detí s dyspraxiou. Inkluzívne vzdelávanie a individuálne prispôbené plány umožňujú deťom lepšie sa zapojiť do bežného školského života a minimalizujú riziko sociálneho vylúčenia či stigmatizácie. Na Slovensku je problematika dyspraxie stále málo známa, čo vedie k nesprávnej alebo oneskorenej diagnostike a nedostatočnej podpore. Zvýšenie informovanosti učiteľov, rodičov a odborníkov, ako aj spolupráca školy s terapeutickými centrami, je nevyhnutná na vytvorenie podporného prostredia, ktoré umožní deťom s dyspraxiou rozvinúť svoj potenciál a zlepšiť kvalitu ich života.

*Tento článok odporúča na publikovanie vo vedeckom časopise Mladá veda:
doc. PaedDr. Barbora Kováčová, PhD.*

*Príspevok vznikol ako parciálny výstup KEGA 007KU-4/2024 s názvom Tímový prístup
k vzdelávaniu dieťaťa s dyspraxiou v predškolskom veku:
od identifikácie ťažkostí k úspešnej inklúzii*

Použitá literatúra

1. ADVANCED. (2025). The Benefits of Occupational Therapy for Children with Dyspraxia [online]. 2025 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://www.advancedtherapyclinic.com/blog/the-benefits-of-occupational-therapy-for-children-with-dyspraxia>
2. AVARE. (2025). Dyspraxia u detí: Vývinová koordinačná porucha a riešenia [online]. 2025 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://www.avare.sk/dyspraxia-u-deti-vyvinova-koordinacna-porucha/>
3. BERNAŠ, A. 2023. Moje diecko jest niezdarne, czyli objawy dyspraksji u dzieci. [online]. 2023 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://kidsmedic.pl/artykuly/moje-dziecko-jest-niezdarne-czyli-objawy-dyspraksji-u-dzieci/>

4. CACOLA, P . (2016) . Physical and mental health of children with developmental coordination disorder . In: *Frontiers Public Health*. [online]. 2016 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://www.frontiersin.org/journals/public-health/articles/10.3389/fpubh.2016.00224/full>
5. CASTELLUCCI, G., SINGLA, R. 2024. *Developmental Coordination Disorder (Dyspraxia)*. [online]. 2024 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: dostupne na: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK603724/>
6. GAO, J., SONG. W., et al. 2024. *Children with developmental coordination disorders: a review of approaches to assessment and intervention*. [online]. 2024 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11153681/>
7. HARROWELL, I., HOLLÉN, L., et. al. 2018. *The impact of developmental coordination disorder on educational achievement in secondary school*. In: *Research in Developmental Disabilities* [online]. 2018 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5770330/>
8. HIRANI, D. 2024. *Dyspraxia (developmental coordination disorder)*. [online]. 2024 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://www.bupa.co.uk/health-information/neurodiversity/dyspraxia-development-Coordination-disorder>
9. KIRBY, A. 2000: *Nešikovné dítě*. Praha: Portál, 2002. 208 s. ISBN 80-7178-424-9
10. KIRBY, A. 2002. *Dyspraxia: The Hidden Handicap (Human Horizon Series)* London: Souvenir Books. 2002. 368 s. ISBN 0285635123
11. KIRBY, A., SUGDEN, D. 2007. *Children with developmental coordination disorders*. In: *Journal of the Royal Society of Medicine* . [online]. 2007 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: dostupne na: https://www.researchgate.net/profile/David-Sugden4/publication/51385873_Children_with_developmental_coordination_disorders/links/0046352441e18bc27a000000/Children-with-developmental-coordination-disorders.pdf
12. KOŁODZIEJSKA, L. 2024. *Dziecko z dyspraxją w przedszkolu*. [online]. 2024 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://www.wychowaniewprzedszkolu.com.pl/artykul/dziecko-z-dyspraxja-w-przedszkolu>
13. KOVÁČOVÁ, B., HLADUSH, V. 2024 *Možnosti a limity dieťaťa s dyspraxiou v predškolskom veku*. In: *Expresívne terapie vo vedách o človeku 2024* [online]. 2025 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: https://eprints.zu.edu.ua/39617/1/%D0%93%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D1%83%D1%88_2024_1.pdf
14. KOVÁČOVÁ, B. 2025. *Ergoterapia v škole: podpora žiaka s dyspraxiou v prírodovedných predmetoch*. In: *Disputationes scientificae*. [online]. 2025 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: https://disputationes.ku.sk/wp-content/uploads/2025/03/03_kovacova_dspt_1_2025.pdf
15. MACINTYRE, C. 2001. *Dyspraxia 5-11: A Practical Guide*, London: David Fulton Publishers. 2001. 146 s. ISBN 1-85346-784-7
16. MAGNANINI, A., PANNONE, CH. 2024 *Body awareness and dyspraxia: between theory and practice*. In: *Revista Eletrônica de Educação*. [online]. 2024 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://www.reveduc.ufscar.br/index.php/reveduc/article/view/6939/1774>
17. MISSIUNA, CH., GAINES, R., SOUCIE, H., MCLEAN, J. 2006. *Parental questions about developmental coordination disorder: A synopsis of current evidence*. In: *Paediatrics Child Health*. [online]. 2026 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: https://wjarr.com/sites/default/files/WJARR-2023-1333.pdf?utm_source=chatgpt.com
https://www.researchgate.net/publication/23494218_Parental_questions_about_developmental_coordination_disorder_A_synopsis_of_current_evidence#fullTextFileContent
18. NICOLOFF, F. 2023. *Empowering Kids with Dyspraxia: Early Help and Therapies*. [online]. 2023 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://tomatis.com.au/dyspraxia-children-intervention-therapy/>
19. PAYNE, S. 2015. *Improving outcomes for dyspraxia*. In: *Special education needs*. [online]. 2015 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://senmagazine.co.uk/content/specific-needs/dyspraxia/1865/improving-outcomes-for-dyspraxia/>
20. PERGANTIS, P. 2023. *Developmental Coordination Disorder and the role of new technologies as intervention tool*. In: *World Journal of Advanced Research and Reviews*. [online]. 2023 [citované

- 14.10.2025]. Dostupné na internete: https://wjarr.com/sites/default/files/WJARR-2023-1333.pdf?utm_source=chatgpt.com
21. SMIKOVÁ, E. 2013. Nešikovnosť. In: Poruchy učenia, intelektu a ďalšie poruchy podľa MKCH 10. Bratislava: Dr. Josef Raabe Slovensko, 2013. 932. ISBN 978-80-8140-097-1
  22. SUGDEN, A. D., CHAMBERS, M. E. 2003. Intervention in children with Developmental Coordination Disorder: the role of parents and teachers. . [online]. 2003 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://bpspsychub.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1348/000709903322591235>
  23. WELSBY, E., HOBBS, D., HORDACRE, B., et. al. (2024). Co-design for technology in paediatric therapy: Developing an augmented reality intervention for children with developmental coordination disorder. In: Journal of Rehabilitation and Assistive Technologies Engineering. [online]. 2024 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: dostupne na: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/20556683241266780>
  24. WOFFINDIN, L. 2024. Dyspraxia – The Importance of Early Diagnosis and Intervention. [online]. 2024 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://cpdonline.co.uk/knowledge-base/care/dyspraxia-importance-early-diagnosis-intervention/>
  25. YU, J. J., BURNETT, A. F., SIT, H. C. 2018. Motor Skill Interventions in Children With Developmental Coordination Disorder: A Systematic Review and Meta-Analysis. In: Archives of Physical Medicine and Rehabilitation. [online]. 2018 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0003999318300042>
  26. ZELINKOVÁ, O. 2019 .Leňoch a nemotora? Príčinou môže byť dyspraxia. [online]. 2019 [citované 14.10.2025]. Dostupné na internete: <https://sancedetem.cz/lenoch-nemotora-pricinou-muze-byt-dyspraxie>
  27. Zelinková, O. 2017. Dyspraxie. Praha: Portál, 2017. 144 s. ISBN 978-80-2621-266-9
  28. Zelinková, O. 2009. Poruchy učení. Praha: Portál, 2009. 264 s. ISBN 978-80-7367-514-1

Mladá veda

Young Science

ISSN 1339-3189